

„POKROK“ vychádza každý piatok

Adresa pre všetky zásielky:

Josef Teslík Uh. Skalica (Szakoleza).

Obzamy (inzeráty) účujú sa levno a
pláta sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

Na celý rok 2 kor. — Na pol roku
1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii
a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov
stojí 2 hal.

Predplatné do cudzozemska 5 kor.
Bezmenné a nevyplatené dopisy sa ne-
prijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Upozornenie.

Minister vnútra vydaným nariadením zakázal rozpredaj časopisov na verejných miestach a na ulici vykrikovaním. Zákaz týka sa teda i „Pokroku“. Následkom toho vyzývame našich et. čitateľov, aby si na časopis lebo sami predplatili alebo pre číslá do tlačiarne alebo do iných miest sami posielali. Najlepšie však bude, keď si časopis každý sám predplatí, ponevác i odpredaj v trafikách bude pravdepodobne zakázaný.

Vydavateľstvo Pokroku.

Rovné právo.

Všetkým právo rovné!
Rovné právo rečí
maj si národ malý,
čo má národ väčší!

Nech s duševnou zbraňou
v rady sa postavia,
idúc v čestný zápas
všetky národovia!

Kto je silným, mocným
a slabieho duši,
ten celému svetu
hnusit že sa musí!

Bo násilie, ktoré
na slabom sa pácha,
Goliáša obra
ohvastianím zapácha.

Nemaj strachu, ľud môj,
dieťa našej vlasti;
Pán Boh, ktorý teba
chráni od prepasti.

Povedie ňa cestou,
ktorá vedie k právu;
nech len práca kvitne,
aby's našiel slávu!

Dľa „Ozve z M.“ St. F.

Valné shromaždenia.

Tieto dni vydržiavajú naše národohospodárske spolky v Skalici svoje valné shromaždenia a záverečné účty.

Započala naša „Pomocná Pokladnica“, ktorá s krásnym výsledkom dokončila rok svoj. Je to ústav malých ľudí, založený na podporu malého človeka, v ktorom drobným ľuďom hospodárom a remeselníkom sa poskytuje na 5 1/2 percenta úver, a v ktorom si mesačne po korune splácajú na svoju účasť a po

uplnutí desať rokov si požičku s účasťami vyrovnajú.

Spolok tento mal viac ako tisíc členov a obeh minulého roku robil 1.243,031 korún a 4 haliere. Hľa z maličkého zrnka jak krásny kvet, millionový obrat a pri tom spolok mimoriadne vklady neprijíma.

Čistý zisk robil 1983 kor. 60 halierov, není to veľká summa ale pekná, do ohľadu vezmúc, že to není výdelkársky ústav, ktorý pre kapitalistov zbiera smotánku, lež ústav nápomocný drobným ľuďom poskytujúci ten najlacnejší úver na celom okolí. Verný je svojim zásadám a svojmu cieľu, a tým aj zostane. A vzdor tomu poskytuje svojim členom i percentovú dividendu okrem 4% od sta.

A v tomto je rozdiel medzi našou Pomocnou Pokladnicou a inými peňažnými ústavmi. V „Pomocnej Pokladnici“ je účastinárom každý člen a má podiel v čistom zisku, kdežto v iných ústavoch čistý zisk si rozdelia účastinári kapitalisti.

Ku zabezpečeniu požíciok slúži záložná základina, ktorá obnáša 17014 kor. 98 hal. a z ktorej sa kryjú všetky straty spolku. Táto záložná základina zabezpečuje jestvovanie spolku na dlhé časy.

Dňa 4. marca bude mať svoje valné shromaždenie Gazdovsko-potravný spolok, založený tiež ku dobru malého človeka, ktorý tiež svoj čistý zisk nedelí medzi účastinárov, tým poskytnie len 4—6 percentovú dividendu, ale rozdelí ho medzi nakupujúcich údov.

Dňa 11. marca ale bude mať valné shromaždenie mliekarské družstvo.

Žiadame členov, aby sa v najväčšom počte dostavili ku týmto shromaždeniam. R.

Uvaha roľnícka o sv. missiach.

Pominutý mesiac viac osád okolia sereďského malo štátie účasť brať na sv. missiach, menovite osady: Šoporna, Patta, Vág-Szerdahely. Ešte dnes stojím pod dôjmom týchto

požehnaných dňov. Boly to hody, jakých ešte neboly! Mojim milým spolubratom, sedlákom, jako výslužku z tých hodov, prinášam nasledujúcu úvahu.

Ba ešte čo, povie mnohý, o sv. missiach chceš nám písať v našom „Pokroku“? Cože majú sv. missie s hospodárstvom? To je celkom cirkevná a nábožná vec. Bratku len pomáľ! Obzrime si tú vec, so všetkých strán a uvidíš, že sv. missie sú úzko spojené s hospodárstvom a roľníckym stavom. Keď denne budeš zachovávať, tie božské prikazy, ktoré pp. missionári tak dôjemne ti kládli na srdce vernost tvoja bohato bude odmenená nielen vo večnosti, lež štedrota Božia už tu na zemi hojno ňa obsype požehnaním svojim, kdežto prestupitelia zákonov Božích už tu na zemi úpadkom trestani budú. Základ blahobytu a zemského šťastia: zákon Boží.

Pristúp teda bliž a uvažuj!

Zákon Boží pravi.

„Já som P. Boh tvoj“ atd. A čože nám Boh v tomto prikázani nakladá? Nič inšie, len aby sme jeho za jediného Boha uznávali, jedine jemu sa klaňali a jedine od neho pomoc očakávali. A ty čo robíš? Onezdravie niekto v tvojom dome, či neshladávaš všelijaké bohyne, bosorky a čarodejnice, u týchto hladujúc pomoc? Lekárov, ktorí sa k jejich povolaniu roky chystať museli, opovrhujú, za sprostých ich držíš, prednosť dávajúcej jednej starej bezzubej, ale prefikanej babe, o ktorej myslíš, že všelijakým hokus-pokusom nemoc zaženie, čoho následok je ten, že tvoj nemocný páty otrčí, a ty máš pri tom len darobné chodenie, výdavky a ani nepomyslíš, že si s tým smrteľný hriech spáchal proti prvému prikázaniu Božiemu, Nuž či sa to netýka tvojho hospodárstva, keď takéto darobné peňažité výdavky snášať musíš?

Ochorie ti lichva. Či sa hneď obrátiš na zverolekára, ktorý sa to učil, jako sa má lichve pomáhať? Nie. Ty sa zas len obrátiš na bohyne, bosorky a čarodejnice, mysliac si, tieto iste spomôžu. Tieto mudriantky však rätajú na tvoju hlúposť chcú ňa len vykoristiť, čo aj obsiahnu, lebo veľkú dôveru máš k nim a ony, po obdržanej mzde, sa ti za chrbtom len vysmejú. Tvojej lichve pomôženo není. Kravička ti zdochne. Nuž povedz mi, či to není spojené s hospodárstvom, keď ty z kravičky, ktorá bola hodna 280 korún, len kožu dostaneš? Pamätaj, keď ty bohyne, bosorky, a čarodejnice potrebuješ na miesto lekárov, to

je tiež smrteľný hriech proti prvému prikázaniu Božiemu.

A tie rozličné čary a strašidlá! Tieto už nejedného nielen o peniaze, ale aj o život priniesli. Očuj jeden príklad ktorý sa pred pár rokmi vo Vágvociach prihodil. Jednomu tamejšiemu gazdovi umrela žena. Podľa poveru ľudu, ktorý to myslí, že každý zomrelý na tretiu noc sa navráti do domu, tiež občakávali tú zomrelú. A skutočne, na tretiu noc po jedenástej hodine očujú jakýsi šramot v prednej izbe. Gazda hovorí: Aha, už je tu! Na to sa všetci tak pozakutávajú do duchien od strachu, žeby ich oni s kliešťami nebolo možno odtiaľ vyťahovať. Ale jaké bolo prekvapenie ráno! Postele a kresne v prednej izbe prázdne; všetko preč odnesené, čo sa len odniesť dalo. Kmini totižto rátajú na túto sprostú poveru ľudu, použili túto príležitosť a ukradli všetko, čo v izbe našli. Jakby ich ľahko boli mohli chytiť, keďby sa neboli báli strašidla! Nuž vôľ pravda sám uznáš, že jakú škodu trpiš na tvojom majetku, keď nezachováš prvé Božie prikázanie tak, jako to Boh prikazuje. Pamätaj! Pán Boh žiadnej stvorenej veci nedal rovnú moc. Kto ináč verí a myslí, pácha smrteľný hriech.

„Nevezmeš mena Božieho nadarmo!“ Oreš na roli. Tu zrazu ti kôň, vól alebo krava, už jakúkoľvek zápraž máš, vystúpi z brázd. Ty začneš kľiať zlorečít Krista, Mariu, svätých spomínať, a naposledy vezmeš otku do ruky, nemilosrdne biješ mlátiš to nerozumné zvieratko, a prečo? lebo chceš, aby to nerozumné zviera malo lepší rozum jako ty. Hej človeče! či si tu neškodíš na svojom majetku? V svojom hneve medzi prekľúšaním a mena Božieho nadarmo bránim, natoľko zbiješ svoju ľahvu, že onemocnie, a mnohokrát aj zdochne. Pamätuj! Zvierence sú dar Boží a nám k pomoci dané. Kto tieto trizni, pácha hriech a škodí si na svojom majetku.

(Pokračovanie nasleduje.)

Lumpáci vagabundus v Skalici.

Pred rokom ešte nikto by nebol veril, že na našich deskách kruhových môže sa zjaviť aj taký silný muž, aj taký trojlístok jako boli naši lumpáci vagabundi na fašiangovú nedelu. Energia a smelosť, láska k divadlu sú tie veci, ktorých je zapotreby ku prevedeniu diela, a tieto tri vlastnosti spojil v sebe režisér pán J. Teslík, ktorý odhodlal sa vzdor mnohým ťažkostiam a veľkým prekážkam navštíviť tento len po veľkých mestách známy, živý, smiechu a žartu plný kus.

Lumpáci vagabundus dostal sa tedy k nám a narobil toľko šarapaty, veselosti, nezbedy, smiechu, chechotu tak že mnohí z poslucháčov mali toho na celý fašiangok dost.

Hralo v celku 35 osob.

Hvezdolet p. Michal Tomík osvedčil sa jako vždy veľmi vážne v kráľovskom majestáte.

Štastena pí A. Horvátová ukázala sa po rokoch výbornou herečkou, nielen že nezabudla ale získala mnoho. Z javiska nepustíme ju, ani tureckého hausirníka M. Horvátu.

Milina Alž. Hertl v skvostnom úbore počínala si hrdo, je známa na našich deskách a nebojí sa svetla.

Mabroušek, starý černokňažník p. Michal Kubček, mal krátku úlohu, počínal si bystro. *Ludrček* Fr. Ivičič, je na javisti doma, hrá vždy isto a veselo.

Lumpáci vagabundus Ján Trslin, bol režisérom dobre vybratý, figúra, postava, ustrojenie predstavovali firmu z veľkých miest v cylindre, s vysokým golierom, vo fraku, s tágom v ruke, v špicatých topánkach, firma ktorá nepracuje, nerobí ale len žije, uživa keď má čo a keď nemá, žobre a žije zase ďalej. S takými to lahtikármí hemží sa náš moderný svet a veselý život so všetkými jeho temnými stránkami je líčený v tomto kuse. Lepšie *Lumpáci vagabunda* by nikto nebol predstavil.

Kliň, stolársky majster p. A. Hottmar, bol v svojej úlohe doma, pochopil ju hlboko,

tomu zodpovedala i jeho hra, improvizoval veľmi šťastne. Živá scéna s numerom a noclah v hospode na slame prevedené boli majstrovsky a vyvolaly salvy smiechu.

Ihla p. V. Haša mohol sa radšej menovať „pierkom“ ten zrovna lietel na javisku. Nikto nebol by od Hašu očakával toľko pohybu, ohňa, veselosti, prehnanej žartovnosti až prepriatej ľahkomyselnosti jako videli sme to v jeho hre. Haša prezradil veľký talent herecký. Isté je, že hrdinou večera bol on. Po Pavlovi Ivičičovi prevzal vedenie v komických úlohách on.

Potah p. D. Pažický urobil rozhodný krok od hrobára, úlohu nikdy nevytriezveľého ševca, ktorého neteší nič na svete, ani peniaze, ani láska — len hviezdy, ale to len tak pre zábavu — ale jeho bohom je pijatka, víno, pivo a pálenka; ktorý zná len jakýsi pocit sčeglenia v hrtane, hovorím, túto úlohu nebol by nik dokonálejšie previedol. Sviečku zhasinal do rozpuku, chechotu nebolo konca kraja. Vôbec jadro hry spočíva na týchto troch vagabundoch, ktorí nemohli sa ani lepšie sist. Ustrojení boli až radosť, len ich do maku postavil, ich nohavice byly pravé kúsky z Pirágoveho hadrového skladu z Vrátišťa. Sláva!

Michal, hostinský, Pavel Novák bol statným hostinským a elegantnou figúrou v cylindre jako vždy.

Nanyuka, jeho dcéra sl. M. Bielekova mala krátku úlohu, nemohla sa preto uplatniť, ale pri hotovení noclahy v hostinici počínala si veselo.

Hoblík, p. Jozef Bránecky. Starý herec ešte z prvých našich pokusov hereckých, získal behom času na odhodlanosti a výrazu reči. Javiste vedelo by ho vždy dobre upotrebiť aj vo vlnnejších úlohách.

Pepínka, Terka Hertlová Bez tejto snaživej, milej herečky neobide sa žiadon ošš kus, biely úbor svedčal jej znamenite, jej milostný pohľad omamoval Klihu, stolára až do konca. V úlohe *Gertrudy* pohybovala sa pani Horvátová jako elegantná domáca pani.

Kačenka bola Anina Čambalova, bude z nej herečka, len jej dať väčšiu úlohu.

Signora Palpiti A. Hertlova bola jako dáma so sveta, nik ju skoro nepoznal.

V Kamile a Laure sl. Levinsova a sl. Pekarova, vyrastajú nám dve mladé herečky.

Zvlášte sl. Pekarova počínala si veľmi herecky — koketne.

Súdek podstarší p. Pavel Hránek bol by zaslúžil dlhšiu úlohu, scéna s tancem a rozbitým pohárom bola verná a živá.

Sekatsch Ján Hránek tiež na javiste navrátený ženč, nemecká výrečnosť jeho vyvolala mnoho smiechu.

Vetroplach Štepan Kuhuřič, mal zastávať úlohu tichoplacha, židovský prízvuk mu dokonca nesvedčal ač usiloval sa ukázať „co umí.“

Maliar p. Duroška bol krásne maskovaný, pravá figúra veľkomestského maliara.

Bratia *Sátek* previedli úlohu sluhov a pekelných potvor k všeobecnej spokojnosti. Tovarými boli p. Fr. Bartoš a Ferka Ivičič.

Herco vyovali mnohokrát, obecnstvo zo smiechu nevychádzalo. Medzi dejstvami pekne hrali slov. piesne Bročania.

Za umelecké maskovanie pánu Mikulíkovi srdečná vďaka. Kostými a úbory byly krásne.

Hostov bolo z blízka i z ďaleka mnoho vzdor tomu že ani zvláštne pozvánky neboli rozposielané.

Veľmi nás potešilo, že zavítali medzi nás naši statní bratia z Vajnora v čele s pánom *Ignáčom Lobprajzom*. Strýčko Jaslovský so synom a dcérou, strýčko Nádašdy, Leška a Fasung. veľmi dobre pobavili sme sa s nimi. Tešili sme sa, že nefažilo sa im ist tak z ďaleka. Prišli Šštánania, z Čáčova, zo Sv. Jánov, z Radošovic, herci z Holiča, čo veľmi tešilo nás, dakujeme im za návštevu úprimne.

Hercom a režisérovi srdečne blahozeláme. Len tak ďalej. *Kouzelník.*

Odporúčajte slovenský časopis „Pokrok“.

Myšlienky.

Náš ľud chce len pekne reči počúvať, skutkami nedokazuje to, čo vyznáva a čomu prisvedčuje.

Jediný hriech, ktorý pri sebe trpíme pripravuje nás o všetko pozhnanie.

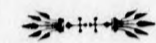
Sv. Anton mal sen, videl v ňom samé siete a nástrahy. Zlaknutý zvolal: Pane Ježiši jako cez tie nástrahy prejdem? Dostal odpoveď: *Pokorou. Antonine, pokora prejde všade.*

Kresťan je najväčší, keď je najbiednejší a najmenší.

Najrozšírenejšia neprávosť medzi nábožnými býva lakomosť.

Trápenie človeka je oheň, ktorý očisťuje dušu.

Kázeň a napomenutie, ktoré nezraní srdce tvoje a neučiní ňa nešťastným, je bez Duha svätého, neni po ňom nikdy pokánia ani nápravy.

Dopisy.

— *Búr Sv. Mikuláš.* Dňa 26. febr. t. r. vydržoval potravný spolok druhé valné zhromaždenie. Ráno bola slavnostná mša sv. s vypočenou vel. Sv. Olt. za členov a podporovateľov spolku. Pri mši spievali naše školačky dvojhlasne. Po omši nás zvolával malý bubeník Antula Jožko pred školou na zhromaždenie. Škola bola členami i nečlenami nabitá. Kým sa prítomní členovia sčítali, zatiaľ školačky spievali v trojhlasie, potom predseda spolku p. učiteľ Alexander Holovič zahájil zhromaždenie vzletnou rečou. Správa a dozorný výbor podal svoj referát o minulom roku. Rok zavrel sa s 1415 kor. čistým ziskom. Po každej zpráve a vôbec po každej reči speváci okrievali nášho ducha krásnymi spevami. Co zvláste vyzdvihnúť musím boli to reči našich predstavených oboi p. podriektára *Anton Cák*, ktorý vyše pol hodiny rečnil krásnymi podobenstvami a príkladmi dobre, premysleno, že sme sa všetci kochali na tej prednáške. Pán ryehtár *Ignác Šebesta* rečnil potom tiež, napomínajúc členov i nečlenov ku podporovaniu spolku, odôvodňujúc svoje poznámky tým, že keď už vrochnosť ustanovila zakon o spolčovaní sa, že musí to byť pre obecnstvo dobrá vec: spolky. My už vieme, jak dobrý je spolok, keď už skusujeme blahodarné jeho účinkovanie.

Dávalo sa poučenie pre kassirov, rôzne prikady sa predniesli zo zkúsenosti, čo majú činiť a čoho sa varovať, aby im nechýbalo.

Spomenulo sa aj to, že miestnosti spolkové nezodpovedajú obratu obchodnému. Valné zhromaždenie uzavrelo stavať dom väčší a na zakrytie útrat každý účastinár značí jedon podiel, za ktorý nevezmú úrok, kým sa doma celkom nezplatí.

Shromaždenie trvalo vyše 3 hodín a obecnstvo v dobrej nálade poučené, obveselené pospíchalo domov s tým predsavzatím, že každý z nich bude apoštolom spolkovéj myšlienky.

Hospodárstvo.

Mliekarstvo. V dánsku v tejto matke mliečného hospodárstva bola postavená prvá centrifuga roku 1876. *Lefeld* ju vynášiel a *Laval* opravil — preto menujú sa odstredivky *Alfa, Laval, Separator*. Dnes je už 55 rôznych systémov odstrediviek, ale všetky spočívajú na myšlienke *Lavolovej*.

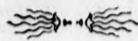
Roku 1880 vyvážalo *Dansko* už 10 mill. centov masla.

Najväčšia mliekárňa je vo *Wadelsburgu*, spracuje denne 5000 litrov mlieka.

Časté výstavy, odmeny, vzdelanosť roľníkov priviedli mliekarstvo dánske k rozkvetu a sedliactvo k blahobytu.

Nedostatok prasat ukazuje sa v celej strednej Európe. Bravčové mäso je k. m. ďalej drahšie a malých prasiat k chovu nemožno sa dokúpiť. V mnohých krajinách závisí chov prasiat od úrody zemiakov, keď sa neurodia klesne chov. Jedon odborník hospodársky radi, aby sa zemiaky sušili a v roku neúrody aby sa s týmito krmili prasatá. Sušené zemiaky žerú prasatá veľmi radi, lebo je v nich viacej cukru a menej vody. Zdá sa nám byť v tak veľkej biede táto rada nedostatočnou.

Skorej by pomohlo toto: Zakladanie plemených staníc a spolkov pre chov veprového dobytku.

Čo nového doma.

Absolutismus, absolutismus, toto slovo počujeme na všetky strany Čo to znamená? samovládú, vládu bez vlády, tyranské nekontrolované vládnutie vlády, krajinu bez snemu, bez poslancov. Široké vrstvy ľudu necítia tento absolutismus, lebo to je absolutismus u nás len na pánov, na panujúcich. Ti čo ničím neboli, čo nič nemali, ti nemôžu nič ztratit, ti necítia, keď iným berú, preto je u nás ticho. Kde málo bolo slobody, tam nedá sa jej mnoho vsiať. Parlament rozohňali, nestalo sa nič, shromaždenia svolané na 25 zakázali, rozohňali, nestalo sa nič. Obchodné smluvy vláda potvrdila, nestalo sa nič. Reservistov vláda povolala, nestalo sa nič. Assentýrky vláda prevedie s vojskom a so žandarmi, nestane sa nič, dane budú exekvovať so žandarmi a nestane sa zase nič. Minister Krístóffy vydal nariadenie, v ktorom zakazuje pouličný odpredaj časopisov. Zakaz platí pre celú krajinu. V Pešti utratia časopisy tisíce odberateľov. Novinári sú bez seba. Je to citeľná rana na slobodu tisku.

Čo nového vo svete.

V Rusku sa zase ohlásili anarchisti, vo Varšave hádzali bomby, v Helsingforsse vyrabovali ruskú banku a ukradli 75,000 rubľov.

Marokkánska konferencia v Algecirase pravdepodobne sa rozbieja. Nemci nechcú popustiť a Francúzi tiež nie. Mnohí prorokujú z toho vojnu.

Drobné zprávy.

— Zakaz pouličného odpredaju časopisov ešte sme nedostali, ale oznamujeme, že do domu sa časopis odberateľovi môže doniesť.

— Slovenská zábava u pána Idziho (Celláryho) v Prešporke vypadla veľmi dobre. Vajnorská hudba sa vyznamenala. Návšteva bola veľká.

— V Holiči zastrelil sa pokladník na železničnej stanici. Chybovalo mu v kasse asi 800 korún. Žil vysoko nad svoje pomery.

— Dar. Dr. Ján Černoč. býv. poslanec okresu skalického, kanonik ostrihomský, daroval na stavbu spolkového domu v Útíne 100 korún!

— Veľkostatkar. Lev Lánczy kúpil od kniežata Anhaltu Dessaua pánsťvo v Kertniku za tri milióny a 300 tisíc korún. Majetok bol kedysi gr. Forgáčovcov.

— Popis kostolov. V meste Mazamete občianstvo zprotivilo sa inventarovaniu kostolov. Museo zakročilo vojsko. Viac ľudí je ranených.

— Skalické parné a vanové kúpele účinkujú nad očakávanie veľmi dobre. Upozorňujeme na ne zvlášte okolité obecnstvo.

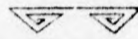
— Sopka Mont Peleé zase soplí a spuštošila zase vo Port de France viac domov. I ľudia prišli o život.

— Prednášky. Predsedníctvo Kat. Kruhu oznamuje, že počnúc od budúcej nedele, každú pôstnu nedeľu večer o 8. hodine bude prednáška vo dvorane Kat. Kruhu. Prosíme ot. členov mužov, tak tiež i ženy ako aj mládež, aby sa na týchto pôstnych prednáškach súčastnili. Po dokončených prednáškach voľný rozhovor. Vstup voľný každému poriadnému človekovi.

— Na ceste z Vrátiska do Skalice našla sa škatula s dámskym klobúkom. Kto ju zrazil, nech sa prihlási u našej redakcie.

— Strašná smrť dieťaťa. V Nápaši pri Kaposvári išli rodičia Matejovci do práce a chlapčeka nechali doma. Chlapček sa ihral s ohňom, chytili sa mk šatočky a shorel. Rodičia našli len kosti nešťastného dieťaťa. Za ľahkomyselnosť budú prisne trestani.

— Chorý anglický kráľ. O anglickom kráľovi Eduardovi už dávno idú chýry, že je nebezpečne chorý. Zprávu tú časopisy podvracaly, ale kráľa neuzdravily. Kráľ je chorý, schudnutý, celkom zošedivel, hlas má slabý — a je reč o ťažkej nemoci, z ktorej niet vyliečenia.

BESEDNICA.

Sladký sen — trápna skutočnosť.

Rozprával: A. Drábek.

Bol teplý, tichý ale bezmesačný večer. Povážskou silnicou k Novému mestu ide pomalučky ťažký povoz s rozprestrenou plachtou. Na prvý pohľad vidieť, že to pivovarský vóz, na ktorom sa rozváža pivo po okolných dedinách.

Slabý vetrik pofukuje úrodnými poliami a šustí v korunách stromov, ktoré sa popri silnici tiahnu až k Novému mestu. Vóna v kôpkach uloženého sena rozprestiera sa nad okolím a chvílkami ozýva sa z blízkych dedín štekot psa, o chvíľku druhého, tretieho.

Hviezdy na bezoblačnej oblohe svieťa jasno a do duše sa derie túha, povzniesť sa tam hore k nim, kde niet všedného hluku, ani malicherných trampot, ktorými sa ľudia na vzájom potierajú.

Ale nie každý by tam chcel ísť; mnohého viažu k zemi putá, ktoré by nechcel zmeniť za žiadnu blaženosť — po smrti. Opýtajte sa toho mladého kočiša, čo na voze sedí, či by on chcel teraz ta hore odleť.

Na žiaden spôsob nie! Zdá sa sice, že podriemuje; kone rozpustil, nechá ich dľa vôle ísť; veď ony poznajú cestu a trafia aj samy domov. Ale nespí, lež s otvorenými očiami — sníva. Musí mať sladký sen, lebo občas preletí mu tvárou priateľivý úsmev a ruku popostrčí svoj širák na ucho.

O čom asi sníva?

Sníva o svojom nádejnom dieťatu, s ktorým ho má jeho Katuša obdarit. Žiaden dedič trónu není tak túžobne očakávaný, ako toto dieťa jednoduchého bieleša. Nečaká ho sice žiadna nádhera, ani prepych; za to ale dve sprost, láskyplné, vrelé srdca, za ktoré by častokrát maohý človek všetko to ostatné dal.

Tri roky to trvalo, než sa mohli sobrať: on a Katuša. Oba pochodili z jednej dediny, oboznali sa v meste, kde obydva slúžili a so známosti vyvinula sa časom obapolná, opravdová láska. Boli by sa radi sobrali, ale bola mu prekážkou Katušina mamka. Ona ani o tom oduť nechcela, že by Katuša išla za toho bieleša, čo nič nemá. Jeho dosť pekný zárobok ako kočiš, bol jej ničím, kdežto Katuša mala chalútku a kopanicu. Daro prosili a bedákali; mamka nechcela povoliť. Ale smrť pomohla. Pred rokom zomrela Katušina mamka, a prekážka bola odstránená.

Keď oželeli ztratu mamky dlho nečakali; sobrali sa. Potom predala Katuša chalupu s kopanicou, odobrala sa do mesta, kde on na svojom mieste ostal, a ona pomáhala nejaký groš vyrobiť posluhovačstvom, práním a niekedy aj tovarychom. Boli obydva usilovní a za chalupu utržené peniaze dali do sporitelne „pre budúcnosť“, či ako sa hovorí: „pre strýčka Prihodu“.

Bola pracovitá tá Katuša, ale „teraz to bude museť nechať; je treba, aby sa chránila a dopriala si dačo lepšieho.“ — takto hütal Ondriš, jej muž, na voze. „Aj tof dostala chuť na kúštok pečienky; no nekúpila si ju, bo — vraj — musí gazdovať pre to malučké. Ale on bol inej mienky, ačkolvek povolil. Dnes kúpil on za zprepítané hostinského kus pečienky a tú veze domov. Bude mať radosť!“

„Hm; všetko jej povolil; ba i to, že nádejné dieťa bude dievčatom. On by bol radšij mal chlapca, ale keď videl, ako si Katuša praje len dievča, povolil tiež, a bol istým, že to ani ináče nebude; veď to Katuša chce, a čo ona si praje, to musí byť.“

T kto hütal Ondriš. „Oj s jakou radosťou uvíta to malé dieťa; buclaté ako slíž, s malučkou hubinkou a drobnými ručičkami! Jak sa bude každý deň ponáhľať domov, aby mohol pestovať a pobozkať toho malého tvo-rečka!“

Plný blaženosti v srdci a radosti vo tvári, zabudnul Ondriš na celý svet. Sníval — sníval — až dosníval a skutočne usnul. Širák mu sklznul s hlavu, ale on nič nebadal.

Kone berú sa voľným krokom ku mestu. Dorazily ku križovatke, ale nepostály; vedely dobre, ktorou stranou majú zahnúť. Lež na seba zanechané vzaly len malý oblúk; na krátko zabočily. Pri tom narazilo kolo na kilometrový kameň, vyskočilo vysoko a na opačnej strane kde Ondriš sedel, nahnul sa vóz tak veľmi, že razom vyltel Ondriš na silnicu.

Ťažký pád zadušal . . .

Pred polnocou zastal pred pivovarom vóz . . . bez kočiša. Vrátny urobil krik a keď Ondriš ani za pol hodiny neprichodil, išli ho ostatní bieleši hľadať.

Našli ho na rozcestí ležať, bol — mrtvý. Keď vypadol z voza, padol hlavou na kameň a zadnie kolo ťažkého voza prešlo mu cez prsá, polámalo všetky rebrá aj prsnú kosť. Silnicou šiel priam vtedy pán veľkomožný slúžny z . . . Vidiac, čo sa stalo, mrdnul plecom, hovoriac: „Dakde sa ochlatal!“

Tak je zvykom u pánov.

Podáva: St. F.

Oznamy

Hľadám dvoch v práci zbehlých obuvnickych pomocnikov. Práca stála.
Ján Mateovics, obuvnický majster
V Búr Sv. Jure.

Predajú sa! Jedny vráta celkom dobré do ulice a jedny do dvora súce, za ceny najľavnejšie. Prihlásiť sa možno u p. Z. Kubiček v Skalici, potočná ul. č. 222.

Preda sa! Jedon ľahký vóz a jedon železný pluh za ceny najľavnejšie. Hlásit sa možno u p. J. Šoláka, kováčskeho majstra v Skalici.

Parné a vanové kúpele

nachodia sa v Uh. Skalici na Horních majeroch pri novej pálenici.

Kúpele sú otvorené každopodne ráno od 7. hod. do 1. hod. a odpoľudnia od 2. do 5. hod. Každý štvrtok popoludní parný kúpeľ je pripustený jedine osobam ženského pohlavia.

Cena jedného kúpeľného listka (bez bilize) je 80 halierov.

Predplatné na 10 kúpeľných listkov je 7 korún.

Preto prosíme aby všetci čistotu milujúci ľudia často navštevovaly tieto kúpele lebo „čistota je pol zdravia“.

Můj drabý mužíčku!
ja by som Ta mala veľmi rada,
keď by si mi a naším dievčatom
kúpil krásne

SUKNE LODENOVÉ

veľmi praktické, ktoré za každú ce-
nu počínajúce od 55 — 60 a 70 kr.
vyššie vyrába dobiereku zasiela jedine.
Tkáčsky záv. **A. Jelínka v Lisku.**
pp. Jimramov. Morava.
v zorky zdarma a franco.

Predtým viac ako poldruha roka, teraz len
za 8 mesiacov ste vstave vykrmit aj 300
kgr. ťažkého brava, keď budete prikrmovať zna-
menitým a jedine pravým kŕmnyim vápnom
so značkou

„HOSPODAR“

Hodí sa pre každý druh statku.

Dostať:
5 kg. vrecko za K. 2.— 50 kg. vreco za K. 12.—
výhradne v sklade

Jesonský v Lipt. Sv. Mikulaši.

Obširne návody a plakáty zadarmo. —
Hodí sa pre každý druh statku.

Sviece kostolné

všetkých druhov

voskové a polovoskové
sviečky

stolné stearinové a parafinové, hladké
a krútené biele lebo barevné, ďalej

mydla

ku praniu a voňavé
(toilettné), všetky

v najlepšej jakosti dodáva naj-
lacnejšie

Prvá Královohradecká cis. a
král. dvornia továreň
na sviečky, mydlá a voňavky.

J. Pilnáček,
Hradec Kralové, Kral. České.
Založeno roku 1816.

Pre dôstojné farné úrady zvláštné ľavé ceny!

Solida česká kresťanská firma.

První moravská rolnická továrna akciová

na soustředěná hnojiva a lučebniny
v **Přerově.**

doporučují co nejlépe

Superfosfát z kostné moučky
a **Superfosfát nerostný**

Za cen, konkurenční a za podmínek nejprí-
znivějších

Směšená hnojiva k řepě, ječmenu, chmeli,
atd. Kostní moučku rozloženou, káinít, drasel-
natou sůl jakož i ostatní druhy hnojiv lze kou-
piti za ceny najnižší.

Žádáme veškeré zemědělece, aby ve vlastním
zájmu požádali nás o nabídku, kterouž ochotně
a co nejrychleji vyřídíme.

Chcete ovocné stromy??

Ano, ale kde ich mám kúpiť!!!!???

Ak chcete mať dobré a pravé ovocné stromky,
dľa vašeho pránia s peknými koreňami a ko-
runou pre každú polohu zvlášte vybrané (stro-
my tieto sú na zlom mieste vypestované tak-
že všade sa daria.) Tedy sa obráťte na

Františka Vinklera

vrchného zahradníka

v škole ovocných stromov grófov Wenckheimov
vo **Velkých Levároch** (Nagy Lévárd Pozs. m.)

Kto chce nejaké sorty (druh) ovocia vidieť mô-
že pozrieť u **Jozefa Teslika v Skalici.**

Hlavne sú k dostaniu jablone a hrušky.

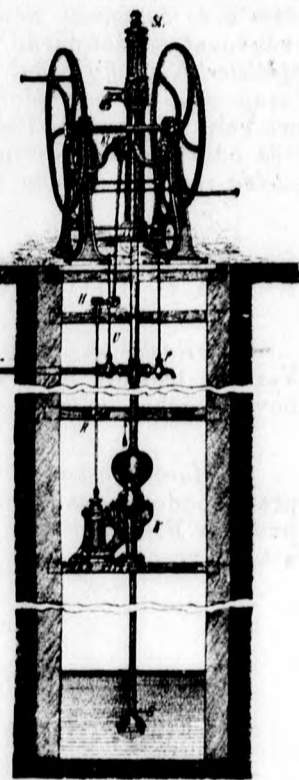
Čo nie sú dobré nepredám, len rovné a pekné
štepky.

Továreň na vodovody a pumpy
Jan Vítěz v Přerově (Morava)
zariaduje s plnou zárukou najlepšie

pumpy

pre mestá, obce, veľkostatky, villy gazdovstva
tehelne, továrne, zah-
rady, mliekárne atd.

Genérky a
rady zdarma.

Spolehlivý zástupci a cestujúci sa príjmu.

Každá sporivá gazdina

používa

Kolínskej kávovej prísady

SO SOKOLOM == SO SOKOLOM

Docielí tým výdatnej, chutnej a pekne zbarvenej
kávy

TOVARNE:

v **Kolíne a Prostejove**, Morava